

enemich! Ah, no! L' enemich sabéu quin es? Es aqueix mon de mitjanies, sumit en la incredulitat y la ignorancia, mentres tota alba divina blanqueja son Betlhem!

+ JOSEPH IXART.

ARTS Y LLETRES

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Josephine Huguet

Entre l' estol d' artistes catalans que en lo mon de l' art hi brillan ab llum propia, com estrella de fulgants colors, cap com l' apreciable diva quin nom encabessa aquestas ratlles, com cap tampoch com ella porta en mes llunyanes regions lo nom de nostra amada Catalunya, honrantlo per arreu, kont ella es honrada.

Actualment, la senyera Huguet, esta fent una campanya artística molt brillant y molt profitosa pera l' art y pera ella, en lo gran imperi Rus, cantant els principals teatres de las mes importants poblacions.

A Xaroff, en lo «Teatre de la Opera Russa», nostre compatriota ha obtingut, segons carta que de aquella ciutat tenim a la vista, la mateixa bona y entusiasta acollida que en quants teatres estrangers li han tributat més encendiment; la premsa de aquell país, de qual lleuguatge no n' entenem ni un mot, parla de nostre compatriota en los termes mes felaguers que pot desillar artista de tanta fama, y de la seva angelical veu, ne fan los elogis mes satisfactorios.

La segona ciutat que visitará nostra compatriota, es Varsovia, la antiga capital del reyne polach, quan aquest no se'l repartiren Russia, Austria y Prusia el any 80 del sicle passat.

En lo «Teatre Imperial», hi té anunciat lo seu «debut» pera demà dia 28 del present mes y segurament lo publich d' aquell desgraciat poble, que lluita ab lo despotisme del Czar, pero reconquistar les llibertats que li foren robades, y regenerar la patria que tant estiman, al aplaudir a la «diva» y enterarse de que es catalana, la seva pensa evocará los mateixos recorts vers Catalunya, que los per nosaltres exposats en aquestes ratlles à corre cuya.

Digna será la senyora Huguet de quantas manifestacions en son honor se li pugui organizar en aquell poble que sofreix lo jou de una dominació extrangera, no tant sols per la seva condició de catalana, com tot lo mon li ha reconegut, sino també per sa fermeza en no falsificarse son nom català, per un que acaben ab INI pera que se la cregués filla de la terra dels artistes iurichs per excelencia, Italia.

Nossires al augurar á la nostra simpatica compatriota, una bona estada entre 'ls polachs eprofitém tan favorable ocasió, pera s' signar lo testimoni de que nos alegraria molt y molt que 'ls bons fills de la Polonia, conseguissin lo que per dret de Justicia y per dret de la seva història los requereix; sacudir lo jou que 'ls encadena a pobles que ni son la seva patria, ni comprehèn la seva llengua.

F. C. E.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÒGICAS del dia 24 de Desembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser- vació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humi- tad	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER- PAR- TICULAR
9 m. 3 t.	760 761	70 70	'	87' Ras		

HORAS d' obser- vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS		
	Marina	Minim.	Term. tipo		direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 25 Sombra 14	25 14	7	S.	18067	03	
					Cumul	03	

Seguint la costum que té estableta en aquesta ciutat LO SOMATENT, nostres apreciats suscriptors no's veuran amoninats ab «bones festas» per los repartidors del diari, sense que això vulgi dir que la Redacció no las hi desitja ben bonas y ab completa alegria com pera nosaltres mateixos desitjém. Vidalquer ab ed 'up multe isq ., eto aebet der si tq ., Demà, en commemoració de la festivitat d' avuy, Lo SOMATENT sols publicarà mitj número, y passat demà no veurà la llum pública.

Segons notícias q. a s dona un amich nostre, pera l' 10 de febrer próx. està anunciada la subasta pera la construcció de prolongació del tranvía de Reus a Salou, desde l'estació de Reus fins a la Font Vella; de manera que istiu vinent ja tindràm lo tranvía fins al arrebal de Sant Pere.

Aquesta concessió deguda, per lo que se'n manifesta, é las activas gestions practicadas per l' exministre liberal don mos Salvador y a instancies de nostre particular amic don Alvar Bielza, fill d' aquesta pobleció, a quins seyors felicitém per lo bon resultat de sos travalls.

En lo present número publiquem un petit pero preciós treball sobre laiaida que avuy se celebra, degut a la ploma del malaurat escriptor en Joseph IXART.

Aqueix article no figura en sa colecció de las «Obras Catalanas» publicadas després de la seva mort. L' escriptura pera complure à nosaltres, l' hivern darrer ans de morir, essent un recort d' ell que gelosos guardém.

Com es de costum e tots los anys, avuy lo Teatre Fortuny se veurá plé de gom à gom, tant en la funció de la tarda com en lo de la nit.

Los programes ab que's dividirán una y altre esculits per la empresa, no deixen d' oferir tractiu pera l' espectador.

Sembra que tan avit com acabi-sos compromisos la actual companyia desarsuela y opera ab nostre públic, vindrà à actuar en lo Teatre Fortuny, la companyia dramática castellina que dirigeix lo simpàtic y aplaudit actor D. Wenceslao Bueno.

Nos alegrarem de la confirmació d' aquesta notícia.

Las societats de recreo «El Olimpo», «El Alba», «Centro Republicano Democrático Autonomista», «Círculo Republicano Histórico», «La Palma» y «Juventud Reusense», ab motiu de la festivitat d' avuy, tenen organitzats pera aquesta nit, lluhits balls en sos espaciosos salons.

No hi faltará concurrencia.

Lo Teatre Regional, després d' una ausècia d' algunes setmanes, s' ha decidit à tornarlos la visita.

En lo número d'ahir rebèrem un exemplar de la revista «La Vanguardia y la Formiga», que acaba de donar per fulllet.

Nostra benvinguda, colega.

Fins a la hora d' entrar lo present número en premsa, que nosaltres n' estém enterats, apesar de la animació y gatzara que durant la nit y primeras horas de la matinada, se notava per nostres carrers y plàssas, no tingué quas registrarse cap incident desagradable.

La véspera de Nadal, es véspera d' alegries, es ben veritat, pero algunas vegades resulta també de tristor per lo que hem cregut convenient lo consignar aquell fet que deix sentat en bon lloc la cultura de nestres vehins.

Lo mercat de Nadal ha tingut enguany tanta ó més importància que en anys anteriors. Los carrers de la nostra ciutat estaven animadíssims de forasters y payans que acudien à provehirse de lo necessari pera las festas que avuy comensan.

Estém segurs que nostres comerciants hauràn fet ab tal motiu son agost, per lo que 'ls hi doném la més coral enhorabona.

Ja se sab qui ha tret la grossa. Es un comercient de Madrid que 's diu Manuel Gutierrez, y quin senyor havia comprat res menos que 200 bitllets. L' any 1890 diu que també va treure la grossa.

Véatif un home que 's juga 'ls diners com si fossin guixas y tren grossas com cualsevol jugador vulgar se veu lo rey d' espass.

Per aquest gran jugador no hi ha lleys que hi valguin, com que talla l' estat, aquest se las fa à mida del seu gust ó de la seva conveniencia.

Lo recaudat ahir per concepció de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja à la cantitat de pessetes 825.78.

Pròximament serán repartidas per la «Unió Catalana» unes bases per facilitar la formació d' agrupacions catalanistes en totes les comarcas de Catalunya.

La Junta permanent de la Unió se proposa fomentar d' una manera activa la formació de diiss agrupacions, no solament à Barcelona, en que 's creu serán

en considerable número, sino que ademés en la majoria de las poblacions de Catalunya, encare que són de poch vehinat.

Actualment s' han rebut ja notícias en la secretaria de la «Unió» de la formació d' alguna d' aquestes agrupacions.

Entre les moltes cases comercials que aquells dies estan regalant calendaris als seus clients, de segur que cap ho fa ab lo luxo de la del famós paper de fumar «Job» que regala uns que considerats en sí ja son una verdadera obra d' art, d' aquell art francés tan fresch y sugestiu que tan bé caracterisa lo geni de nostres vehins.

Totas las personas de gust deuen procurar adquirir un de nits calendaris, dirigintse al seu representant en aquesta ciutat senyor Tosquelles, carrer de las Barreras núm. 3.

Ha passat à ser quinzenal lo periódich mensual «Madrid Català», que ven la llum en la vila y cort.

Ademés ha millorat notablement en sus condicions materials y literaries.

Que sia la enhorabona.

L' «Heraldo» ha rebut un cablegrama de son corresponsal à la Habana, ampliant los detalls coneguts sobre la mort del tinent coronel Ruiz.

L' insurrecte que fou portador del sombrero del tinent coronel, ha sigut conduxit a la Habana, ahont ha dit que entre la gent de Aranguren era esperat lo tinent coronel Ruiz, y que un dia avans de sa arribada fou lo comissionat pera recullir provissions en plàtanos y boniatos.

Acompanyavan al tinent coronel lo senyor Moreno Pedroso y el práctich Brito.

Joaquim Ruiz y Aranguren, se saludaren ab los sombreros, y al posar peu à terra lo primer s' estrenyeren ab una brassada.

Eugenio Benítez, pare de la querida d' Aranguren, fou encarregat d' allotjar al tinent coronel, fins les dos de la tarde, en que 's disposà la marxa de la partida al interior ab direcció de la serra de Jaruco.

Agripino Ortiz, aixís s' anomena l' insurrecte presentat ignora, desde aqueix punt y hora, lo que pogués ocurrir, pero no creu que Aranguren traicionés al que espanyol.

Lo sombrero de Ruiz fou robat per Ortiz à un mula de la partida.

SECCIO LITERARIA

Cançó de la Verge

Reys de Caldea, pastors de Judes,
fumeli festas al Fill del meu cor,
perque no plorá ni en terra s' anyore,
mentres li canto dolceta cançó.
Cada gronxada t' deré una abraçada:
cada abraçada, un beset amorós:
mes rosses trenes serán tes cadenes,
niu y arcoverta les ales del cor.

No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d' amor.

¡Qué n' es de bella ta galta en poncella!
¡qué n' son dedolços los llavis en flor!

Son una rosa que 'ls mens han desclosa,
sols per xuclarne la mel del amor.

Feuli, oronetes, cançons d' amoretes;
cántali albades, gentil rossinyol;

si li es poch fina ma falda de nina,
baxen los Angels del cel un bregol.

No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d' amor.

Sien ses ales glasser de tes gales;
sien sos brassos coixins de ton cos;

jo per los polsos ne tinch de més dolços,
per emboicarte les teles del cor.

Sia ta faza, si 'l cel no te'n baxa,
quatre palletes de sech poliol,

quatre palletes tot just floridetes
que 'i servirian de faya y llençol.

No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d' amor.

Guerníuel, Angels, breçamuel, Arcàngels,
d' ayre bon ayre tot fentili l'amor;

mística bresca lo cel li serveçca reregar à riera

Dels Reys la Estrella clarissima y bella,
n' es baxadels à posarse en ton front,

quan ells te miran geloses se'm giran:

«Quina faldada de perles y flors!»

No plores, no, Manyaguet de la Mare;

no plores, no, que jo canto d'amor.

Totes s'esforan les flors que l'anoraran,

féyales naize ton riure melòz;

tornan à viure si's tornas à riure,

mes jay sola beuhed rosada de plors.

Quan se'n adenan los Angels entonon

càntichs de festa que 'tornan de dol:

«Ab tu abans d' hora clareja l' aurora;

ab tu abans d' hora s'ha de pondre'l sol.»

No plores, no, Manyaguet de la Mare;

no plores, no, que jo canto d'amor.

JASCINTO VERDAGUER.

Nadal.

La prímpcesa está mala...

Tots esperan

al nou infant que el mon te de venir,
el i ell entrars a la glòria sisís que neixi
com un devot al cel entra al morir.

Glossa al carrer, però la cambra aquella
es tebia, ja està a punt el tou bressol,
una dida robusta ja l'espera, la madrina
la madrina prepara ric llençol.

En una cambra cerca, la prímpcesa s'haix
ha fet parar, devota, un Naixement:
la estable, el burro, el bon, quatre pallets
y 'l Jesusat nascut allí humilment.

JOSEPH ALADERN.

Vigilia de Nadal de 1894.

Crónica teatral

La funció d'ans d'ahir organisada á benefici del simpatich baritono senyor Gascó, atragué al coliceu de la plaza de Prim bastanta concurrencia.

Lo variat programa de que's componia, primer acte de l'opera «La Dolores», primer acte de l'opera «Marina», intermedi «Los Bandidos» por l'orfeó del «Centro de Lectura» y primera representació en aquesta temporada de la sarsueleta «El Grumete», fou executat á conciencia per tots los artistas, sobressurtint en la interpretació de las tres obres lo beneficiat, qui tenia á son carrecg los papers de «Melchor», «Pascual» y «Capitán» de la «Aurora» papers que li proporcionaren molts y merescuts aplausos.

Ademés, lo senyor Gascó, fou obsequiat per varis de sos admiradors ab varis regalos.

Los orfeonistas del «Centro de Lectura», foren obsequiats per lo senyor Gascó, ab pastas, licor y cigarros.

SECCIO OFICIAL

La Palma

Per no estar encare acabadas las obras que's fan en lo local d'aquesta societat y per haverho demauat gran número de socis, la Junta de Gobern ha determinat allargar per tot lo present mes la entrada franca de drets.

Reus 15 Desembre 1897.—Lo Secretari.

Registre civil

del dia 23 de Desembre de 1897

Naixements

Joseph Balanyà Iborra, de Francisco y Antonia.—
Maria Masip Saludes, de Joseph y Francisco.

Matrimonis

Cap. Joseph Mallorquí Mateo, 29 anys, S. Joan, 20.

Maria Masip Saludes, 3 dies, Singlés, 3.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—La Nativitat de Nostre Senyor Jesucrist.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc

Avuy á las sis se cantarà la Missa del Gall ab la adoració del noi Jesús; desseguida la Missa de Comunió de Ntra. Sra. de l'Esperança: á dos cuarts de deu la Missa Major y á dos cuarts de cinch de la tarde los vespers ab adoració.

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia

Avuy dissape dia de Nativitat del Senyor á las

cuatre de la tarde se cantarà la salve de costum. Demà diumenge á dos cuarts de cuatre de la tarde, las devetes associades dedican á sa Excelsa Patrona un Rosari á tota orquestra ab explicació de Misteris á càrrec del Rvnt. D. Francisco Llaurodó.

Iglesia de las Religiosas Carmelitas Descalzas

Avuy se comensa la solemne funció de Cuarenta Horas. A las nou se posarà de manifest á S. D. M. y desseguida s'cantarà l'ofici. A dos cuarts de set de la tarde se resarà lo Serafich Trissagi, y á las set se reservarà á S. D. M.

Sant de demà.—Sant Esteve.

De Vespers a Benet

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JO QUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarda d'ahir:

Interior	65·32	Filipinas	11·90
Exterior	81·47	Aduanas	96·50
Amortisables	15·	Cubas 1886	96·25
Fransas	15·	Cubas 1890	79·37
Norts	22·15	Obs. 6.000 Fransa 87'	
Exterior París	61·87	Obs. 3.000 »	44·75
París	32·80	Londres	33·50

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda el comptat y per compie agé de tota classe de valors, compra de monedes y bitllits de tots los països.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llaurodó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dies fetxat

» á 8 » vista.

Paris à » »

Marsella á 30 » »

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

ACCIONS 010 010 010

Gas Reusense 850

Industrial Harinera 520

Banch de Reus 520

Manufacturer de Algodón 100

C. Reusense de Tranyias 150

Societat Hidrofòrica 135 150

BOLSI DE REUS

Cotisacions realitzadas en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior 65·33 Francas 11·90

Exterior 8·50 Cubas vellas 96·31

Colonial 24·90 Cubas novas 19·76

Norts 24·90 Aduanas 96·50

Obligacions Aliadas 83· Obliga. 3.010 Fransas. 44·87

Filipinas 93·75

PARIS

Exterior 61·87 Norts

GIROS 32·80 Londres 33·50

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 23

De Génova y escales en 5 dias vapor «Sagunto», de 345 toneladas, ab bocoyys buysts, consignat á don Anton Mas.

De Marsella y escales en 3 dias vapor «Cabo Silleiro», de 675 ts., ab efectes, consignat á don Merian Peres.

De Bergen y escales en 20 dias vapor noruech «Seaton», de 696 ts., ab bacallá, consignat als senyors Boada germans.

Despatxades

Pera Málaga y escales vapor «Sagunto», ab carga general.

Pera Bilbao y escales vapor «Cabo Silleiro», ab carga general.

Pera Barcelona vapor noruech «Seaton», ab tránsit.

ANUNCIOS PARTICULARES

CRÓMOS Y TARJETAS

pera Nadal, Any nou y Reys.

Desde las mes loxosas á las mes senzillas se confeccionan en la impremta d'aquest diari.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Companyia d'òpera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funcións pera avuy.—Tarde: La ópera espanyola en 3 actes «Marina» y la sarsuela en un acte «El grumete».—A dos cuarts de 4.

Nit: Segon abouo.—5.ª de la tercera sèrie.—Se posa á escena la popular opereta en 3 actes, «La Mascota».

Entrada á localitat 3 reis.—Id al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

TELEGRAMAS

De Madrid 24.

En un telegramma dirigit al Gobern desde Manils, lo general Primo de Rivera parla del propósit de repatriar á la Península 6.000 soldats desde ara fins lo mes de Mars per medi dels vapors que portan expedicions comercials d'Espanya á aquell arxipèleg.

Ha causat molt bon efecte aquesta notícia.

—La premsa d'aquesta nit compte quins son tenedors afortunats dels bitllits premiats en la extracció de la Loteria d'ahir al matí.

Lo premi dels tres milions de pessetas han correspost á un bitllit, que s'emportà en lo mes de Septembre lo comerciant de la Habana senyor Gutierrez, á qui li tocà també lo premi gros en 1890.

Lo bitllit premiat ab los dos milions de pessetas fou venut en lo carrer de Claudi Coello á una tenda de comestibles estant molt repartit entre gent humil y criadas de servei.

Lo bitllit premiat ab un milió lo posseeix Integral la triplació del creuer «Lepanto».

No hi ha que dir que en aquesta vila regna gran gatzara entre 'ls beneficiats ab lo segon premi.

—S'ha rebut la nota del Gobern de Washington contestant á la del Ministeri Sagasta. Ahir fou traduïda dita nota. En ella s'tracten tres punts principals: Disculpas per la ineficacia de la vigilancia que's porta á cab al objecte d'impedir la sortida d'expedicions filibusteras; acritut en los judicis que mereix á aquell Gobern la política que ha seguit lo partit conservador á Cuba, y elogis al Ninstre liberal per la sinceritat ab que vol aplicar la autonomia á Cuba.

—A Pamplona la Diputació provincial, desitjosa d'honorar la virtut dels fills de Navarra, ha encabessat ab 500 pessetas una suscripció popular pera fer un regalo al tinent que defensá lo fortí de Guamo, y ha acordat felicitar á dit oficial per conducte del general Blanco.

—Segons notícies oficials de Cuba, s'espera d'un moment á altre un combat d'importància á Orient. Lo general Pando's promet grans resultats de la operació militar que està pertant á esp.

—Dihen de la Habana que's comenta molt que's conservadors hegim assistit á la primera sessió de la Junta del Cens, després que la Assemblea acordà renunciar a la lluita en los comicis.

—Lo general Parrado ha sortit en busca dels restos del infortunat tinent coronel Ruiz, y persegueix també l'objecte de castigar á la partida d'Aranguren.

París 24.

En lo palau del Ministeri de Negocis Extrangers tingüé lloch ahir un dinar d'honor que M. Hannotaux donà al embajador d'Espanya. Després hi hagué una brillant recepció.

—S'ha disposat que'l creuer de segona classe «Pascal» surti immediatament per l'Extrém Orient, shont poden surgir complicacions que afectan als interessos francesos.

La societat de Geografia de Argelia ha elevat una exposició firmada per tots sos socis á la Comissió de Marina de la Cambra de Diputats, pera que's fassí una base de exploració naval en la costa Sudoccidental de Argelia y s'estableixi lo port á Racchau, al objecte d'aminorar la importància del de Gibraltar.

